

UCHWAŁA NR XLVII/782/09
RADY MIASTA PIOTRKOWA TRYBUNALSKIEGO
Z dnia 23 grudnia 2009 roku

w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2010 rok

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142 poz.1591; z 2002r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558; Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271; Nr 214 poz.1806; z 2003r. Nr 80 poz. 717; Nr 162 poz.1568; z 2004r. Nr 102 poz.1055; Nr 116 poz.1203, Nr 167 poz. 1759; z 2005r. Nr 172 poz. 1441; Nr 175 poz. 1457, z 2006r. Nr 17 poz.128, Nr 181 poz. 1337, z 2007r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218, z 2008r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458, z 2009r. Nr 52 poz. 420) w związku z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473, Nr 115 poz.793, Nr 176 poz.1238, z 2008r. Nr 227 poz. 1505, z 2009r. Nr 18 poz. 97, Nr 144 poz. 1175) Rada Miasta Piotrkowa Trybunalskiego uchwala, co następuje:

§1.

Uchwala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2010 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

§3.

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicach informacyjnych w Urzędzie Miasta.

§4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2010 roku.

Załącznik do Uchwały
Nr XLVII/782/09
Rady Miasta Piotrkowa Tryb.
z dnia 23 grudnia 2009 roku

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA PIOTRKOWA TRYBUNALSKIEGO NA 2010 ROK

Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej

Piotrków Trybunalski, grudzień 2009 roku

W 2009 roku przeprowadzono szczegółowe badania pod nazwą: „Diagnoza zachowań ryzykownych dla zdrowia młodzieży w Piotrkowie Trybunalskim” i „Zachowania ryzykowne dla zdrowia wśród dorosłych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego 2009”. W pierwszych badaniach udział wzięły dzieci i młodzież z pięciu grup wiekowych (13,14,15,16,17 lat) – łącznie 955 osób, w tym 535 chłopców i 420 dziewcząt. Przewaga chłopców spowodowana jest przede wszystkim faktem, iż dziewczęta rzadziej uczęszczają do takich szkół jak technika, czy też zasadnicze szkoły zawodowe. Badaniem objęto szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne, mieszczące się na terenie miasta. Wszyscy badani wyrazili chęć uczestnictwa w anonimowych badaniach, które zostały przeprowadzone z dużą starannością przez studentów Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego - filii w Piotrkowie Trybunalskim, Wydziału Nauk Społecznych.

Poniżej, w dużym skrócie przedstawiono wnioski, których dostarczyła pierwsza część Diagnozy przeprowadzonej wśród dzieci i młodzieży (drugą część poznamy w pierwszej połowie 2010 roku):

- w porównaniu z wcześniejszymi badaniami można stwierdzić, że zmniejszeniu uległa liczba młodych ludzi, którzy sięgają po takie używki, jak: alkohol, papierosy i narkotyki;
- dziewczęta coraz częściej dorównują chłopcom zarówno w ilości, jak również częstotliwości wypijanego alkoholu – trzynastoletnie dziewczęta piją częściej niż trzynastoletni chłopcy;
- współczesna młodzież jest szczególnie podatna na podejmowanie zachowań szkodliwych dla zdrowia w czasie ważnych zmian adaptacyjnych, związanych np. ze zmianą szkoły z podstawowej na gimnazjalną i później z gimnazjalnej na ponadgimnazjalną. Najbardziej narażona na zażywanie substancji psychoaktywnych jest młodzież w wieku około 15 roku życia;
- zdecydowana większość badanych pozytywnie ocenia programy profilaktyczne przeprowadzane w ich szkołach i deklaruje swój udział w tego typu zajęciach. Młodzież wolałaby jednak, aby unikać tzw. „pogadarek” i pójść w kierunku szczegółowo zaplanowanych aktywnych zajęć o szerszym zakresie¹.

Drugim badaniem objęto dorosłych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego – uczestniczyło w nim niespełna 37% mężczyzn i nieco ponad 63% kobiet. Jeśli chodzi

¹ zob. Łuczak J., *Diagnoza zachowań ryzykownych dla zdrowia młodzieży w Piotrkowie Trybunalskim*, Piotrków Trybunalski 2009, s. 42-43.

o strukturę wieku, to 29,81% próby stanowili ludzie młodzi – do 25 roku życia, z czego prawie 17% to studenci. Osoby w wieku emerytalnym stanowiły 21,12% badanej zbiorowości, przy czym emeryci i renciści to prawie 27% próby.

Poniżej przedstawiono wycinek ogólnych wniosków, których dostarczyła Diagnoza przeprowadzona wśród dorosłych:

- ponad połowa badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że w naszym społeczeństwie istnieje przyzwolenie na picie alkoholu, a 39% pytanych raczej zgadza się z tym stwierdzeniem;

- 42,5% pytanych o częstotliwość picia alkoholu stwierdziła, że w ich najbliższej rodzinie pije się alkohol tylko podczas uroczystości, zgodnie ze zwyczajem, a 21% respondentów odpowiedziało, że w ich kręgu rodzinnym pije się alkohol bardzo rzadko i właściwie tylko przy specjalnych okazjach. Warto jednak zaznaczyć, że do picia alkoholu częściej przyznają się osoby samotne, pozostające w stałym wolnym związku i osoby będące w separacji ze swoim małżonkiem/małżonką. Ponad 81% „singli” pije alkohol. Do spożywania alkoholu przyznaje się ponad 85% badanych żyjących

w wolnym związku oraz prawie 67% pytanych będących w separacji. Najrzadziej piją alkohol osoby pozostające w stanie wdowieństwa (32,3%). Ponadto najczęściej piją osoby z wykształceniem wyższym, niepełnym wyższym, pomaturalnym i średnim.

- alkohol częściej piją mężczyźni niż kobiety (80% mężczyzn i nieco ponad 60% kobiet);

- najczęściej spożywanym rodzajem alkoholu jest piwo. Drugim w kolejności najczęściej spożywanym alkoholem jest wino. Do jego picia przyznaje się niemal co piąty badany z grupy pijących alkohol. Wódka znajduje się dopiero na trzecim miejscu. Po wódkę sięga prawie 19% Piotrkowian;

- badani sięgają najczęściej po alkohol z trzech powodów: dla towarzystwa, bo lubią i dla poprawienia sobie nastroju;

- ponad 55% przebadanych Piotrkowian zdecydowanie zgadza się z opinią, że alkohol szkodzi zdrowiu, a 36% badanych uważa, że alkohol raczej szkodzi zdrowiu;

- istnieje zbieżność, jeśli chodzi o częstotliwość upijania się i uczestnictwo w wypadkach drogowych. Osoby, którym zdarzyło się upić wielokrotnie, częściej odpowiadały, że w ciągu ostatnich sześciu miesięcy uczestniczyły w wypadku drogowym (14%). Natomiast niemal 100% osób, które nigdy się nie upijały, nie były również w ostatnim czasie uczestnikami wypadku drogowego. Związek między

częstotliwością upijania się a uczestnictwem w wypadkach drogowych jest jednak dość słaby².

Ze względu na duże nakłady pracy i czasu związane z realizacją tego typu badań, dlatego też planowane jest ich powtórzenie w 2011 roku.

Dołożono wszelkich starań, aby Program był dostosowany do potrzeb i sugestii ukazanych w „Diagnozie”. Wszelkie niedociągnięcia, które ujawniło badanie będą niwelowane poprzez systematyczną realizację zadań zawartych w Programie.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

I. CEL GŁÓWNY MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Spośród wielu zagrożeń mających wpływ na zdrowie człowieka i jego funkcjonowanie w społeczeństwie, niewątpliwie olbrzymim problemem jest łatwy dostęp do różnego rodzaju używek i środków psychoaktywnych. Sytuację tą coraz częściej wykorzystują dzieci w wieku szkolnym i młodzież – alkohol jest w zasięgu ich rąk niemalże codziennie – na wycieczkach szkolnych, na imprezach, spotkaniach w grupach rówieśniczych. Ci, którzy wiedzą o niebezpieczeństwach, jakie niesie za sobą picie alkoholu, prawdopodobnie zastanowią się zanim sięgną po pierwszy kieliszek, czy też butelkę. Takich osób jednak jest coraz mniej. Dlatego też nie należy zapominać o tym, jak duże znaczenie ma budowanie w młodym człowieku świadomości o zagrożeniach i konsekwencjach spowodowanych piciem alkoholu.

Wokół nas żyje wiele rodzin, w których występuje problem alkoholizmu. W większości z nich wychowują się małe dzieci, które nie mają odpowiednich przykładów do naśladowania. Główny cel niniejszego Programu stanowi ukazywanie młodym ludziom bardziej alternatywnych form spędzania czasu wolnego i uświadamianie im, że tylko wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi może zapobiec wielu niepowodzeniom w życiu każdego człowieka.

² zob. Jakubczak-Krawczyńska K., Pawlak A., *Zachowania ryzykowne dla zdrowia wśród dorosłych mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego 2009*, s. 34-48.

II. GRUPY DOCELOWE

Grupą docelową, do której skierowany jest Program są dzieci i młodzież z piotrkowskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz osoby, które już są uzależnione od alkoholu i szukają wsparcia w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Realizatorami Programu natomiast są: członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stowarzyszenia niosące pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, Poradnia dla Osób z Problemem Alkoholowym, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Kościoły, Punkt konsultacyjny „Pomarańczowa Linia”, szkoły, placówki oświatowe, placówki opiekuńcze, Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”, Rady Osiedli i Ośrodek Sportu i Rekreacji.

W oparciu o Program, realizatorzy, o których mowa powyżej będą podejmować działania na rzecz minimalizowania zjawiska alkoholizmu na terenie naszego miasta.

III. DZIAŁANIA

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem

- 1.1. Współpraca z poradnią wspomagającą proces wychodzenia z uzależnienia

2. Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

- 2.1. Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży
- 2.2. Wspieranie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- 2.3. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży – kolonii oraz obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i dotkniętych przemocą domową
- 2.4. Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych

- 2.5. Kierowanie na badania w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu
- 2.6. Kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu
- 2.7. Doposażenie placów gier, zabaw i boisk, na których będą realizowane programy profilaktyczne

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, udział w ogólnopolskich kampaniach i podejmowanie inicjatyw lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

- 3.1. Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz rodziców, promujących zdrowy styl życia, informowanie o uzależnieniach i ich skutkach, edukację psychologiczną i społeczną, edukację prawną oraz działania interwencyjne
- 3.2. Koordynowanie Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”
- 3.3. Organizacja Piotrkowskiego Dnia Profilaktyki z udziałem dzieci ze szkół gimnazjalnych
- 3.4. Prowadzenie badań diagnostycznych i ich publikacja oraz monitorowanie problemu uzależnień (od alkoholu, narkotyków, internetu, telewizji oraz telefonów komórkowych) pozwalających ocenić aktualny stan
- 3.5. Organizowanie i dofinansowywanie szkoleń i seminariów z zakresu problemów uzależnień, działań profilaktycznych, metod wczesnej diagnozy i interwencji dla grup zawodowych: policjantów, strażników miejskich, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pielęgniarek środowiskowych, lekarzy, pedagogów, nauczycieli i wychowawców

- 3.6. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych formach spędzania wolnego czasu i zajęciach socjoterapeutycznych, plastycznych i innych
- 3.7. Zakup fachowej literatury oraz środków audiowizualnych dla instytucji prowadzących działalność profilaktyczną

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- 4.1. Współpraca i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, grup wsparcia w zakresie propagowania zdrowego stylu życia
- 4.2. Kampania na rzecz rodziny

IV. REZULTATY I PRODUKTY

Do rezultatów twardych Programu zaliczyć należy przede wszystkim: realizację programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z piotrkowskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych; rozwój Poradni dla Osób z Problemami Alkoholowymi, co w konsekwencji zaowocuje utrzymaniem poziomu jakości usług świadczonych przez Poradnię, np. poprzez organizację dodatkowych zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin; organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i dotkniętych przemocą domową; organizacja Piotrkowskiego Dnia Profilaktyki, w którym udział wezmą dzieci uczęszczające do szkół piotrkowskich; prowadzenie badań diagnostycznych oraz monitorowanie problemu uzależnień od środków odurzających, co pozwoli na bieżącą obserwację trendów na terenie miasta; kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Rezultatami miękkimi będą: zwiększenie świadomości młodych ludzi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi; poszerzenie wiedzy dzieci i młodzieży na temat skutków zażywania środków odurzających; nabycie umiejętności prowadzenia dyskusji w grupie i wyrażania swoich poglądów.

V. BUDŻET PROGRAMU

Lp.	Zadania	Realizatorzy i partnerzy
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem 60.000,00 zł		
1.1.	Współpraca z poradnią wspomagającą proces wychodzenia z uzależnienia	Poradnia dla Osób z Problemami Alkoholowymi
2. Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie 592.000,00 zł		
2.1.	Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży	Kościoły, stowarzyszenia
2.2.	Wspieranie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej	MOPR
2.3.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży – kolonii oraz obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i dotkniętych przemocą domową	MOPR, szkoły, placówki opiekuńcze, kościoły,
2.4	Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych	Ferie zimowe OSiR, szkoły, MKRPA
2.5.	Kierowanie na badania w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu	MKRPA
2.6.	Kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	MKRPA
2.7	Doposażenie placów gier, zabaw i boisk, na których będą realizowane programy profilaktyczne	MKRPA, rady osiedli
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, udział w ogólnopolskich kampaniach i podejmowanie inicjatyw lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych 399.000,00 zł		
3.1.	Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz rodziców, promujących zdrowy styl życia, informowanie o uzależnieniach i ich skutkach, edukację psychologiczną i społeczną, edukację prawną oraz działania interwencyjne	Szkoły oraz placówki oświatowe i opiekuńcze, Poradnia Psychologiczne – Pedagogiczna, „Pomarańczowa Linia”, MOPR, OIK, świetlice środowiskowe

3.2.	Koordinowanie Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	OSiR, MKRPA, szkoły, kluby sportowe, stowarzyszenia
3.3.	Organizacja Piotrkowskiego Dnia Profilaktyki z udziałem dzieci ze szkół piotrkowskich	Szkoły, MKRPA, OSiR
3.4.	Prowadzenie badań diagnostycznych i ich publikacja oraz monitorowanie problemu uzależnień (od alkoholu, narkotyków, internetu, telewizji oraz telefonów komórkowych) pozwalających ocenić aktualny stan	Szkoły oraz placówki oświatowe i opiekuńcze, świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne, MKRPA, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, MOPR, KMP, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, „Pomarańczowa Linia”, OIK
3.5.	Organizowanie i dofinansowywanie szkoleń i seminariów z zakresu problemów uzależnień, działań profilaktycznych, metod wczesnej diagnozy i interwencji dla grup zawodowych: policjantów, strażników miejskich, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pielęgniarek środowiskowych, lekarzy, pedagogów, nauczycieli i wychowawców	MKRPA, Poradnia dla Osób z Problemami Alkoholowymi, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Policja, Straż Miejska, szkoły, świetlice
3.6.	Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych formach spędzania wolnego czasu i zajęciach socjoterapeutycznych, plastycznych i innych	Kluby sportowe, szkoły, świetlice, OSiR
3.7.	Zakup fachowej literatury oraz środków audiowizualnych dla instytucji prowadzących działalność profilaktyczną	MKRPA, szkoły, Poradnia dla Osób z Problemami Alkoholowymi
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych 78.000,00 zł		
4.1.	Współpraca i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, grup wsparcia w zakresie propagowania zdrowego stylu życia	Stowarzyszenia Abstynenckie
4.2.	Kampania na rzecz rodziny	MKRPA, OSiR, MOPR

5. Wynagrodzenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 81.000,00 zł

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- a) członkom MKRPA przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji i Zespołów w wysokości 144,00 zł/brutto za każde posiedzenie,
- b) podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi obecność na posiedzeniu Komisji oraz aktywny udział w pracach Zespołów merytorycznych potwierdzona podpisem na liście obecności,
- c) członkowie Komisji mogą otrzymać wynagrodzenie za jedno posiedzenie Komisji/Zespołu w danym dniu,
- d) członek Komisji może otrzymać wynagrodzenie maksymalne za cztery posiedzenia Komisji / Zespołu w ciągu miesiąca.

VI. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

- 0) Podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów składają sprawozdanie Pełnomocnikowi Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opracowane na podstawie informacji przedłożonych przez jednostki realizujące Program do końca stycznia za rok poprzedni.
- 1) Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa sprawozdanie Prezydentowi Miasta z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Piotrkowa Trybunalskiego do końca lutego za rok poprzedni.
- 2) Prezydent Miasta składa sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Piotrkowa Trybunalskiego Radzie Miasta do 31 marca za rok poprzedni.